

CD klassisk

Høyt presisjonsnivå hos nye generasjoner

Håkon Austbø
(klaver)
Wanted

U 6

Uttrykksvariasjonen er stor i de siste generasjoners musikk. Desto viktigere å lete etter essensen i uttrykket. Tre av høstens innspillinger viser utøvere som lykkes med nettopp dette.

En blindvei?

Modernismens estetikk preger den første utgivelsen, som i sitt ytre byr på et mysterium. Ordet *Wanted* lyser imot meg på omslaget, og Håkon Austbø fremstår i bakgrunnen som dyster forbryter. Hvilken ulovlig handling mener han å ha begått?

Kanskje refererer pianisten til motstanden det medfører å gi seg i kast med modernistisk funderte stykker i dag. Den ikke-retoriske musikken holder seg unna kjente formprinsipp og vendinger.

Den unndrar seg mening uten-

om det musikalske. Verkene på platen bygger dels på tilfeldige prinsipper, dels på strenge, komplekse strukturer:

En slik tankegang er av mange ansett som en blindvei.

Eller kanskje refererer han til valget av fortolkning? Når pianisten fremfører stykkene, frarøver ham dem deres ikke-kommunisierende stempel – og gir musikken dens forbudte mening.

Kompromissløs

Austbøs kompromissløst lyttende inngang insisterer på at også jeg skal lytte. Han fremviser et forløp av klanger og impulser raffinert til det ytterste: Abrupte i Pierre Boulez' tredje sonate, dvelende i Elliott Carters mer konsist oppbygde *Night Fantasies*; sensuelt og impresjonistisk i Asbjørn Schaa-thuns *Physis*: hvor et elektronisk materiale skaper ekstra dialog mellom varme og kalde fasetter i klangen. Veien er kronglete i alle verk. Men Austbø gir hver klang sin farge, sitt anslag og fundament, og jeg får en fornemmelse av det vakre i det uforståelige.

Sofia Gubaidulinas komposisjoner har en annen inngang. Meningen er ikke holdt unna. Snarere er hennes religiøse overbevisning grunnleggende, og symbolikken en fundamental pådriver i musikken.

Hovedverket *Fachwerk* er bestilt av akkordeonist Geir Draugsvoll og Trondheim Symfoniorkester, som her setter standard for videre tolkning.

Delikat og varmt fremfører de stykket som viser til byggetekniske reisverk, men som nok har paralleller til sjelelivets grunnmur. Det bastante og menneskelige i solistens mørke, konsise koralakkorder, har sin eteriske kontrast i orkesterets glissandoer; langstrakte oppadgående, med stadig nye begynnelse.

Men hun overdriver ikke, Gubaidulina. Symbolene bygges lag på lag, til de blir diffuse, så ikke alle dimensjoner blir åpenbart for lytteren.

Duoen Twitter Machine byr på en tredje inngang. Her presenteres verk av fem norske komponister, hverken hardnakket mo-

dernistiske eller symboltung orienterte, selv om de nok har forholdt seg til begge deler.

Særlig biter jeg meg merke i koblingen mellom Jon Øivind Ness sitt *SlowDive* og Ørjan Matres *Chaconne*.

Førstnevnte er inspirert av Siouxsie and the Banshees' sang med samme navn. Ness' lar utøverne miste grepet om det rytmiske drevet, de henger seg opp i forhold til originalen.

Dette stusslig desperate uttrykket lykkes i å åpne for helt andre aspekter i materialet.

Sensibel og rufsete

Matres stykkeer også inspirert av noe eksisterende. Det er en nydelig utlegning av barokkformen, forutsigbar i det repetitive grunnlaget, uforutsigbar i melodistemmen, men med en helhetlig, avklart ro.

Utøverne er like sensible i Matres stykke som de er rufsete i Ness'. De forteller med det en tredje historie om utøvere som treffer inn til kjernen av musikken.

Ida Habbestad

Sofia Gubaidulina
Fachwerk / Silencio

Geir Draugsvoll, Trondheim Symfoniorkester, Øyvind Gimse (dirigent) m.fl. Naxos

U 5

Twitter Machine
Crossing Patterns

(Lars Erik ter Jung, fiolin, Thomas Kjekstad, gitar) Fabra

U 5

» Tre utgivelser med norske utøvere som for tiden treffer blink.